

Hørings svar til

Børne- og Undervisningsministeriet

Fremsendt d. 24. september 2021 til

marie.kolind.christensen@uvm.dk

christina.kirkegaard.thalund@uvm.dk

[Ialt 10 sider + bilag]

Vedr. lovforslag om ændring af dagtilbudsloven

#Hvorerderenvoksen har tidligere bedt om at være høringspart på daginstitutionsområdet vedrørende normeringer. Denne forespørgsel gælder stadig og derfor vedlægger vi hermed vores bekymringer og anbefalinger vedrørende ændringen af dagtilbudsloven, som vedrører normeringer.

Overordnet går vores bekymringer på, at der i lovpunkterne ikke er indarbejdet et 'børneperspektiv'. Måleparametrene er økonomiske og omkostningsbaseret og ekskluderer hensynet til, hvilken forskel implementeringen af minimumsnormeringer har for daginstitutionbørns hverdag. Således, risikeres der en 'proforma' lovgivning om kommunernes gennemsnitlige udgifter på området og ikke en lov der sikrer børn den nødvendige voksenkontakt i dagtilbud. Således vil loven om minimumsnormeringer love 1 voksen til 3 børn i vuggestuer og 1 voksen til 6 børn i børnehaver, efter forskningens anbefaling, men det vil sjældent forekomme i institutionerne i virkeligheden.

#HvorErDerEnVoksens overordnet anbefaling, er at lovforslagets bemærkninger der vedrører bekendtgørelsens udformning, udvides til at hjelpe en alternativ opgørelse, som inkluderer børneperspektivet og sikrer 1:3/1:6 for ALLE børn. Hvis ikke dette efterfølges, så mener vi at begrebet 'minimumsnormeringer' er uærligt og resulterer i misvisende papirnormeringer, som bør ændres til f.eks. 'minimumsudgifter'. Børne-og Undervisningsministeriet risikerer at skabe falske forventninger, oplevelse af tillidsbrud i forældre/personale samarbejdet, når I skaber en proforma lovgivning på papiret.

Opgørelsesmetoden for 1:3/1:6 jvf. Danmarks Statistik

I lovtæksten fremgår det, at minimumsnormeringer opgøres ud fra gældende statistik.

Det foreslås, at der minimum vil skulle være et pædagogisk personale pr. tre børn i alderssvarende tilbud for 0-2-årige (vuggestuer) og minimum et pædagogisk personale pr. seks børn i alderssvarende tilbud for 3-årige til skolestart (børnehaver).

Den gældende statistik fra Danmarks Statistik udregnes kun på kommunegennemsnit og er baseret på brutto lønudgifter fordelt på antal børn registreret i dagtilbud. Manglende korrigerende for sygdom samt tillægelse af vikarudgifter skaber en illusion om, hvor mange voksne der reelt er tilgængelige for børnene. Dertil ved vi, at der er meget af pædagogisk personales arbejde, som ligger udover børnesamværet som f.eks. administrative opgaver, sprogtest, møder m.m. I lovtæksten fremgår det også, at det foreslås, at ledere regnes med 85%, men dette bidrager blot til illusionen om at ledere i størstedelen af deres arbejdsdag indgår i arbejdet sammen med børnene. BUPL har anbefalet, at man helt fratrækker ledere.

De nuværende og foreslåede beregninger fra Danmarks Statistik, papirsnormeringer, er baseret på kommunale udgifter på daginstitutionsområdet, men siger intet om samværet med børnene. Danmarks Statistik fremlægger selv problematikken:

”Normeringsstatistik viser kommunernes prioritering af børnepasning, men siger ikke noget om virkeligheden på blå stue”¹.

I den forbindelse, ønsker vi at gøre opmærksom på omsættertabellen. En regnemetode udarbejdet i en lokaldemokratisk kontekst med fagforeninger, forvaltning og forældre i Fredensborg, til at beregne de reelle normeringer². Frivillige i #HvorErDerEnVoksen har jvf. omsættertabellen beregnet de reelle, nuværende normeringer i 21 af de danske kommuner³.

#HvorErDerEnVoksens udregninger af reelle normeringer i viser tydeligt at normeringsopgørelse fra Danmarks Statistik skaber en illusion, hvis vi sammenligner med børnenes virkelighed. De nuværende minimumsnormeringer med definitionen 1:3 i vuggestuer og 1:6 i børnehaver, kan med rette kaldes 'papirsnormeringer' da de ser godt ud på papiret, men ikke gælder på stuerne i børnehøjde. Papirsnormeringer står i skærende kontrast til den faktiske virkelighed ude på stuerne i de danske dagtilbud.

¹ Danmarks Statistik, d. 5 april 2019 <https://www.dst.dk/da/Statistik/rigsstat-klumme/2019/2019-04-05-normeringsstatistik>

² Omsættertabellen beskrives i rapporten "Normeringer i Dagtilbud, nedsat af Børne- og Skoleudvalget i juni 2020 <https://www.fredensborg.dk/document/8cc2aab0-7aec-4370-8058-4db179c04413>

³ HvorErDerEnVoksen hjemmeside <https://hvorerderenvoksen.dk/reelle-normeringer-i-din-kommune/>

Se vedlagte grafer der illustrerer forskellen af normeringer, opgjort med begge beregningsmetoder. Bemærk, at årgennemsnittet med Danmarks Statistiks opgørelse for 2020⁴ per voksen er 2,9 vuggestuebørn og 5,8 børnehalebørn. Gennemsnittet for reelle normeringer, på de 21 udregnede kommuner, per voksen er 5,3 vuggestuebørn og 10,5 børnehalebørn. **Kontrasten er synlig og forskellen mærkbar for børn og personale.**

På kommuneniveau er der f.eks. jvf. Danmarks statistiks normeringstal (2020) for Næstved Kommunes vuggestuer 1:2,8 og børnehaver 1:5,9. Det ser umiddelbart fornuftigt ud, men det er helt misvisende i forhold til hvad der reelt er at tid sammen med børnene. Den reelle normering opgjort i børnehøjde jvf. omsættertabelen afslører at der, fratrukket tiden væk fra børnene, er et gennemsnit i vuggestuerne på 1:5 og i børnehaverne 1:10,3. Knap dobbelt så mange børn per pædagogisk personale i forhold til Danmarks Statistiks beregninger.

Et andet eksempel er Hjørring kommune, hvor den reelle normering er over 60% højere end papirnormeringer på 1:7,5/1:16,4. Det vil sige 1 voksen til 7-8 vuggestuebørn og 16-17 børnehalebørn! Yderligere har vi i bilag A, med accept fra pædagogen, vedlagt en beretning fra en helt almindelig børnehave i Hjørring. I beretningen bekræfter pædagogen, at den udregnet reelle normering også opleves i praksis i hverdagen, hvor hun er ansat.

Denne diskrepans på lands- og kommuneniveau kræver vi, at I skal forholde jer til og være ærlige omkring i forhold til, hvad papirnormeringer reelt kan 'omsættes' til i hverdagen for børnene – også i lovgivningen.

Grafoversigterne illustrerer diskrepansen mellem Danmarks Statistiks normeringers tal (papirnormeringer) og reelle normeringer udregnet af #HvorErDerEnVoksen jvf. Omsættertabelen. **Endnu vigtigere, så eksemplificerer graferne, at selv i kommune, som Hjørring der ligger tæt på papirnormeringer 1:3/1:6 i 2020, kan der dagligt i praksis være 1 voksen til 7,5 vuggestuebørn og 1 voksen til 16,3 børnehalebørn.**

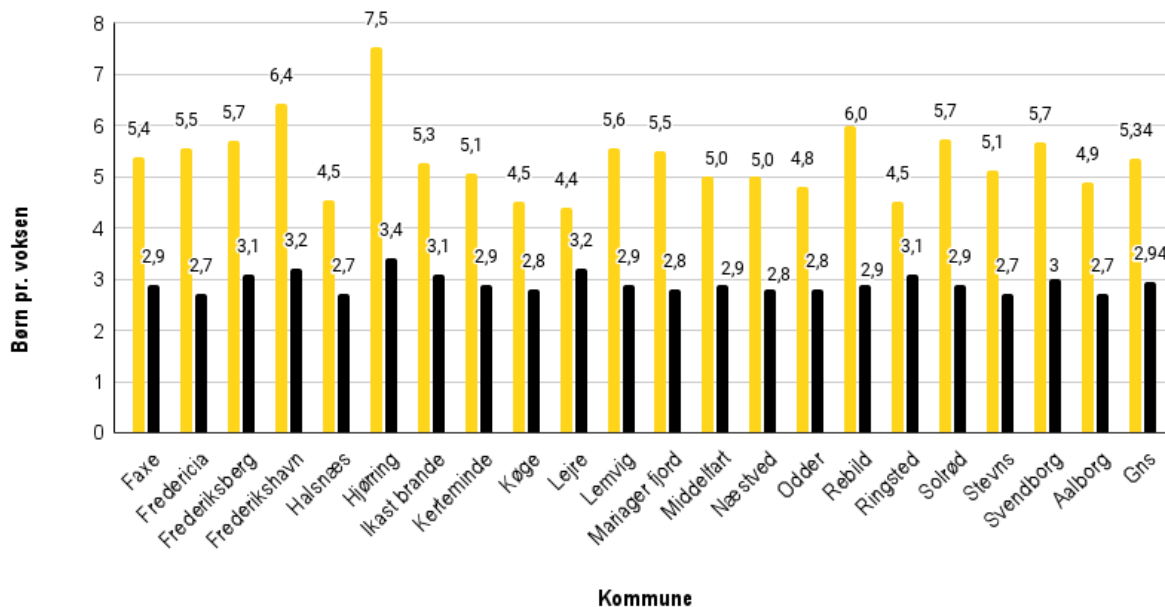
Anbefaling 1:

Opgørelsen for minimumsnormeringer skal beregnes ud fra personalets reelle tid med børnene – en beregning i børnehøjde. #HvorErDerEnVoksen anbefaler derfor, at der i bekendtgørelsen, jvf. den foreslåede § 19 a, stk. 5, sikres at personaletid, der ikke bruges på samvær med børnegrupperne fratrækkes den gældende normeringsstatistik. Omsættertabelen er et godt eksempel på at sygdom og/eller vikarer, ferie og administrativt arbejde kan fratrækkes i en skrivebordsmanøvre. Derudover bør man også tage hensyn til åbningstiderne i de enkelte institutioner samt antal lukkedage i kommunen.

⁴ Danmarks Statistik d.23 Sept 2021, 'Normeringstal viser færre børn pr. voksen i 2020'
<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=31993>

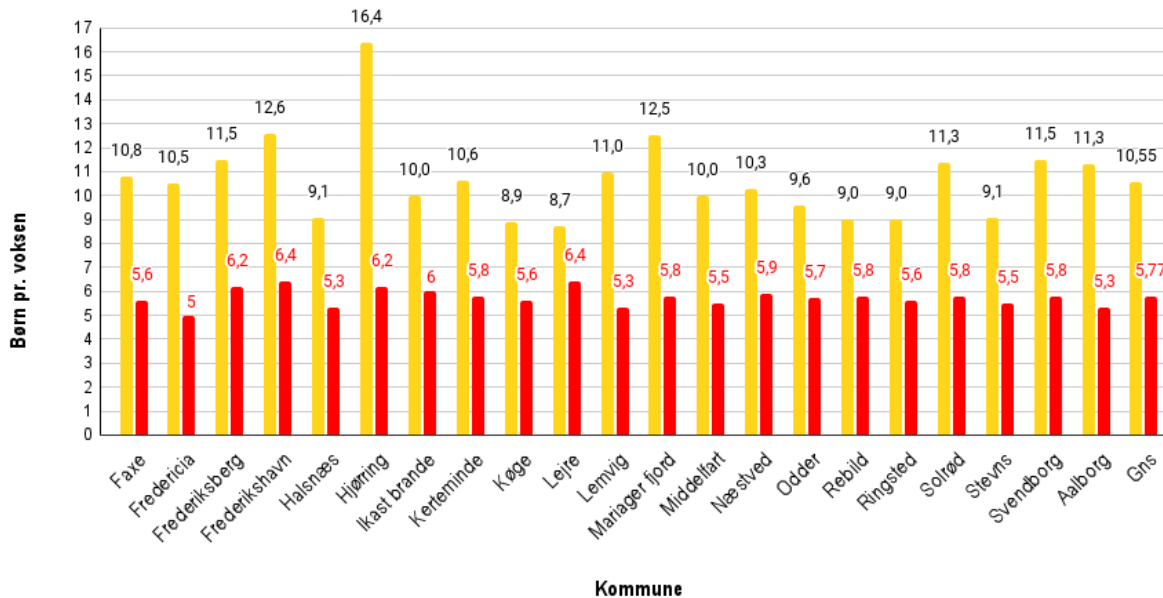
Vuggestue-normeringer: antal børn per pædagogisk personale

■ Omsættertabel (børnetid) ■ Danmarks Statistik 2020 tal eller kommunens egne beregninger

Børnehave-normeringer: antal børn per pædagogisk personale

■ Omsættertabel (børnetid) ■ Danmarks Statistik 2020 tal eller kommunens egne beregninger

1. Minimumsnormeringer opgjort som et årligt gennemsnit for kommunerne

Det forekommer af lovtæksten, at kravet om minimumsnormeringer for kommunerne, er opgjort som et kommunalt gennemsnit per år. Dette anser vi som dybt problematisk, da det ikke stemmer overens med ambitionerne om at loven skal sikre *alle børn*.

Det foreslås, at det foreslåede krav om minimumsnormeringer i daginstitutioner skal opgøres som et årligt gennemsnit i daginstitutioner, som indgår i kommunens forsyning, hvilket vil sige kommunale, selvejende og udlicite-rede daginstitutioner og puljeordninger.

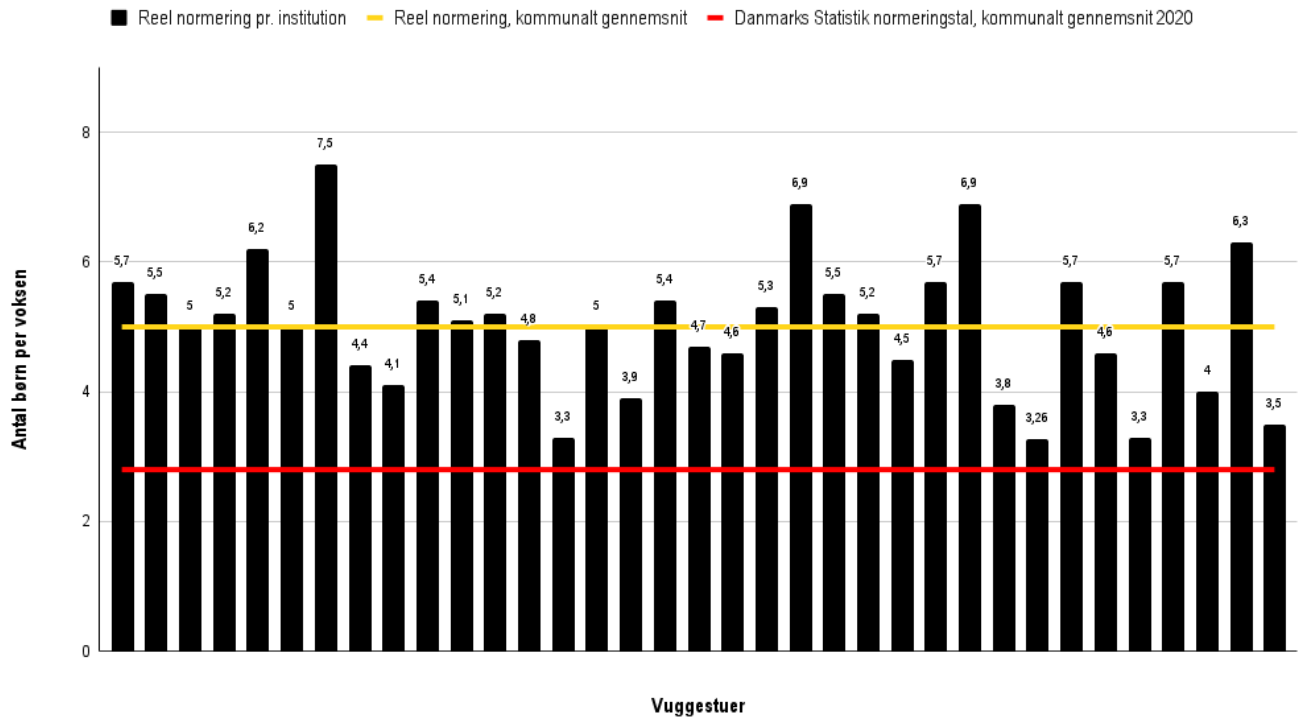
Et af formålene med lovændringerne er, at indføre en standard for normeringskrav for kommunerne. Når den standard indføres på kommunalt niveau, overlades kommunerne til at fordele (og potentielt forskelsbehandle) imellem deres institutioner. Specielt set i lyset af, at puljemidlerne umuliggør det for kommunen, at alle institutioner vil kunne omsætte puljemidlerne til minimumskravet på den enkelte institution.

I vores udregninger af de reelle normeringer jvf. Omsættertabelen, har vi set store variationer fra institution til institution indenfor den samme kommune, herunder forskelle som ikke kan forklares eller forsvares af sociale normeringer. En opgørelse på kommunalt niveau skjuler variationen på institutionsniveau og vil derfor aldrig give et virkelighedsnært billede af den oplevede normering i den enkelte daginstitution.

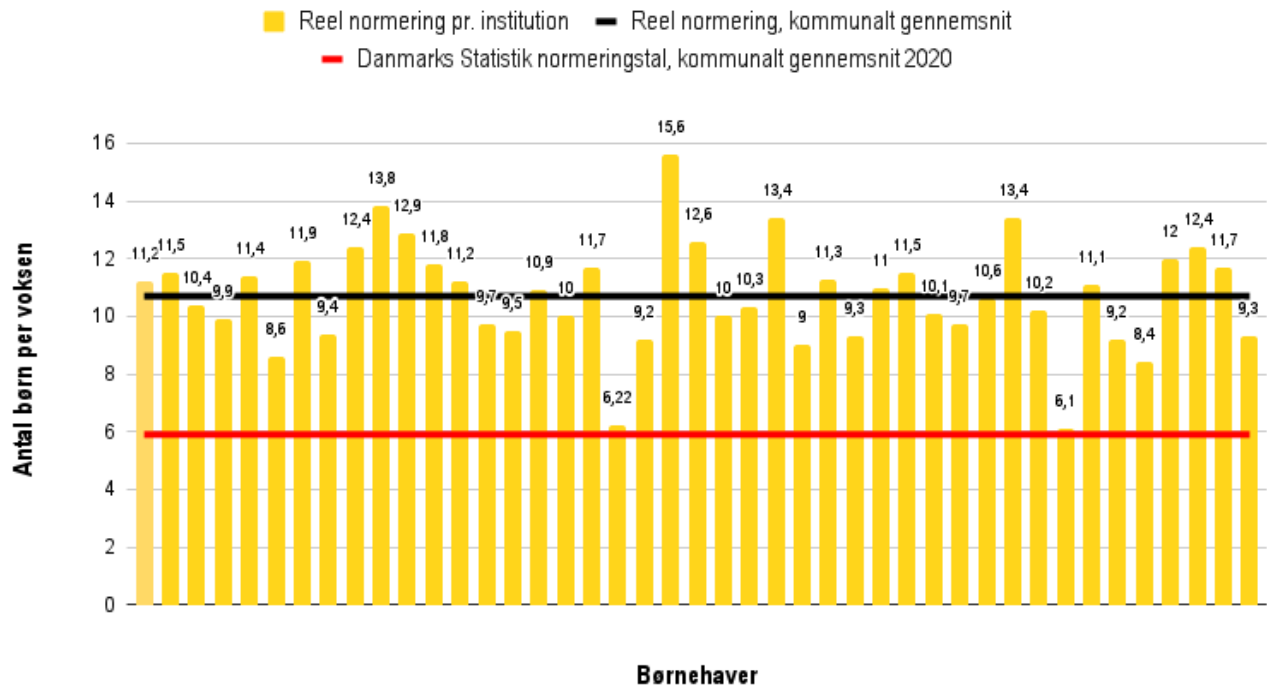
For igen at statuere et eksempel fra Næstved kommunes reelle normeringer, så illustrerer nedenstående grafer variationen imellem institutionerne sammenlignet med gennemsnitsberegninger jvf. Omsættertabelen og Danmarks Statistiks opgørelse. Variationen er stor og her vil sociale normeringer være en del af forklaringen da de ikke er fratrukket jvf. Omsættertabelen, men det er helt uacceptabelt, at ikke alle institutioner i det mindste ligger over Danmarks Statistiks gennemsnit.

Således illustrerer eksemplet, at der inden for samme kommune kan forekomme store udsving institutionerne imellem og at der derfor godt kan forekomme børnehaver, hvor der reelt er 1 voksen til (15,6) 16 børn på trods af, at kommunen officielt har indført minimumsnormeringer på kommunalt niveau jvf Danmarks Statistiks opgørelse. Ligeledes kan der i en kommune, som officielt overholder loven om minimumsnormeringer på kommunalt niveau, have vuggestuer hvor der er 1 voksen til (7,5) 8 vuggestuebørn. Dette illustrerer beregningerne fra Næstved helt tydeligt og denne virkelighed er helt uacceptabel for Danmarks mindste børn!

Variation vuggestue-normeringer i Næstved kommune

Variation børnehave-normeringer i Næstved kommune

I tilfælde af, at kommunerne efterlever loven om minimumsnormeringer, som den er udfærdiget i lovforslaget, vil der derfor ikke være 1:3 at finde i vuggestuerne og 1:6 at finde i børnehaverne, og slet ikke i alle kommunernes institutioner. Således lover man en minimumsgrænse, som sjældent vil gælde i praksis og i så fald i enkelte institutioner, hvor der sandsynligvis også er tilført sociale normeringer. Vi frygter af de grunde, at loven om minimumsnormeringer vil blive en 'proforma' lov og ikke skabe et minimum af normeringer for alle børn. #Hvorerderenvoksen anbefaler derfor omsættertabellen som prototype på modellen for at udregne normeringer med en opgørelse på institutionsniveau. Dette vil være den eneste mulighed for at der vil være reelle minimumsnormeringer at finde i alle institutioner i alle danske kommuner. Hvis der er uenighed i dette, så beder vi jer eksemplificere dette med eksempler fra virkeligheden. Hvis vælger at ignorere vores anbefalinger, frygter vi at tilliden mellem pædagogisk personale og forældre vil blive brudt og samarbejdet vanskeliggøres fordi I har skabt en falsk forventningsafstemning med forældre og kommende forældre.

Anbefaling 2:

Opgørelsen for minimumsnormeringer skal som gennemsnit gælde på institutionsniveau i kommunerne. Herved effektuerer man formålet med lovgivningen, at minimumsnormeringer skal gælde som et 'minimum for ALLE børn' uanset postnummer eller institution. Sociale normeringer skal naturligvis komme oveni og dermed sender man et klart signal om forskellen på minimum og sociale normeringspuljer.

#HvorErDerEnVoksen anbefaler derfor at § 19 a, stk. 3 justeres, så minimumsnormeringen opgøres på institutionsniveau fra lovens ikrafttrædelse og at det illustreres, hvordan dette omsættes i børnenes hverdag ved beregninger af reelle normeringer og gennemsigthed på disse tal for alle forældre.

2. Minimumsnormeringer som statslig tildelingspulje under den kommunale serviceramme

Allerede på nuværende tidspunkt har vi bevidnet, at kommuner sparer på daginstitutionsområdet eller at der spares på andre 'serviceområder' med argumentet om, at kommunen skal holde sig indenfor servicerammen og at puljemidlerne fra indfasning af minimumsnormeringer tvinger dem til at spare.

Styrkede normeringer i indfasningsårene 2020-2023

Minimumsnormeringerne er aftalt indfaset via en direkte statslig tildelingspulje i indfasningsårene 2020-2023 frem mod ikrafttrædelsen af det endelige lovkrav om minimumsnormeringer i 2024.

Vi har fået bekræftet fra Børne- og Undervisningsministeriet, at tildelingspuljen indgår i servicerammen og at servicerammen ikke udvides tilsvarende før i 2024, hvor loven træder i kraft.

Vi mener at denne form for indfasning er skadeligt for udviklingen af området, endda direkte modarbejder formålet med indførelse af lovbundne minimumsnormeringer, med et 'servicerammeloft' der forhindrer eller hæmmer kommuner selv i at investere og dermed genoprette området hurtigere. Indfasningen og puljemidler bør aldrig tvinge andre omsorgsområder ud i tvungne besparelser pga minimumsnormeringer. Velfærd i form af omsorg bør aldrig sættes i denne form for kunstig konkurrence.

Anbefaling 3

I indfasningen af minimumsnormeringer, skal servicerammen udvides, svarende til puljemidlerne. Modkrav til kommunerne skal stilles i form af, at besparelser på kommunebudgettet for daginstitutioner, ikke må forekomme.

#HvorErDerEnVoksen anbefaler derfor at Børne- og Undervisningsministeriet foretager de nødvendige ændringer for 'styrkede normeringer i indfasningsårene 2020-2023' så servicerammen udvides tilsvarende puljemidler og at modkravet til puljemidler er, at kommunerne ikke sparer på daginstitutionsområdet i perioden.

3. Bemærkninger til at der i loven ikke nævnes klageadgang eller klageproces

#HvorErDerEnVoksen mener at der i loven bør fremgå, hvilke muligheder der er for borgere, at klage ved lovovertrædelser af minimumsnormeringer og dermed omsorgssvigt af børnene.

Vi er bekendt med flere sager i København, hvor forældre ville klage over serviceniveauet og ikke den pædagogiske indsats. I Københavns kommune henvises der til kommunen, hvis man vil klage over f.eks. normeringen⁵. Samtidig oplyses det af Københavns Kommune, at normeringer indgår i serviceniveauet, som vedtages politisk og derfor kan man ikke klage til forvaltningen.

Derfor efterspørger #HvorErDerEnVoksen en afklaring i lovgivningen om klageadgangen i de tilfælde, hvor man oplever omsorgssvigt – ikke på grund af den pædagogiske indsats - men på grund af dårlige normeringer. Der er brug for en procedure og adgang til at klage over de ressourcerammer, som er besluttet politisk og forvaltet af kommunen, hvis det går udover børnene i daginstitutionerne.

#HvorErDerEnVoksen har gentagne gange oplevet forældre, som ikke kan gennemskue, hvad man egentlig kan klage over og til hvem. De familier står hjælpeløse tilbage i en ulykkelig situation og sagerne ender på Børne- og Unge Borgmesterens kontor. Der hvor sager vedrører små børn i daginstitution bør klageadgangen være både tydelig og tilgængelig for de gennemsnitlige forældre og behandlingen af klager behandles hurtigt, at hensynet til barnets tarv og familiens hverdag.

Børne- og Unge udvalget i Københavns Kommune har de sidste par år oplevet en eksplosiv stigning i klager om dagtilbudskvaliteten og Københavns B&U Borgmester Jesper Christensen har offentligt været ude og kritisere forældrene⁶. Dette er et rigtig godt eksempel på at klageadgang og processer er lagt fra optimale og derfor bør man proaktivt inkludere dette i lovgivningen.

Anbefaling 4

Oplysning om klageadgang og proces, i de tilfælde, hvor dagtilbud svigter pga mangelfuld normering. #HvorErDerEnVoksen mener, at der i loven ved ikrafttrædelsen af den foreslåede § 19 a skal beskrives proces og adgang til hvordan klager over normeringsniveauet skal håndteres af forældre. Herunder er det vigtigt at præcisere grundlaget for at der kan klages, hvordan der klages over normeringen i den enkelte dagtilbud og hvordan der opnås kendskab til den reelle normeringer og om minimumsnormeringer overholdes.

⁵ Borger.dk vedr. København Kommune <https://www.borger.dk/familie-og-boern/Boernepasning/Regler-for-dagtilbud>

⁶ Politiken, 12 Marts 2021, 'Borgmester og forsker: Kritikken af Københavns børnehaver og vuggestuer er skudt helt over målet <https://politiken.dk/debat/kroniken/art8112570/Kritikken-af-K%C3%B8benhavns-b%C3%B8rnehaver-og-vuggestuer-er-skudt-helt-over-m%C3%A5let>

Forældrebevægelsen #HvorErDerEnVoksen og støtteforeningen, hvis der ønskes en videre dialog om ovenstående.

Som nævnt før i vores korrespondance med Børne-og Undervisningsministeriet, så ønsker vi at blive høringspart i alt hvad der berører daginstitutioner.

Vi ser frem til en forbedret lovgivning og svar på høringsprocessen.

Med venlig hilsen

Styregruppen for Forældrebevægelsen #HvorErDerEnVoksen

kontakt@hvorerderenvoksen.dk

&

Bestyrelsen i Støtteforening for Forældrebevægelsen #HvorErDerEnVoksen

stoet@hvorerderenvoksen.dk

Forperson: Marie Blønd kan kontaktes på 61670904

Vedlagt: Bilag A samt udskrifter af normeringsgrafer i en større opløsning

Bilag A

Reelle normeringer i Hjørring

Opslag på Facebook d. 23/9 fra Henriette Lund, pædagog i en børnehave i Hjørring

Henriette beretter, at hun som pædagog flere gange over dagen oplever normeringer **1 voksen til 17 børn i alderen 3-4 år.**

Dette empiriske eksempel svarer til #HvorErDerEnVoksens beregninger af gennemsnittet af reelle normeringer i Hjørring kommune der var **1 voksen til 16,3 børn i børnehaverne.**

Henriette Lund
5h · 🌐

I dag var jeg af flere omgange 1 voksen til 17 børn. Børn på 3 og 4 år. Stuvet inde på en lille stue. På et tidspunkt var det ren overlevelse, hvor jeg skiftevis trøstede, skældte ud og tørrede tisser op fra gulvet. Imens stod en barmhjertig forælder og forhindrede børnene på stuen i at kravle rundt på møblerne. Jeg vil ikke ynke, men jeg er vred. Vred på mine egne vegne. Vred på børnenes vegne. Vred på et samfund der har syltet institutionerne noget så voldsomt. Jeg er vred over børnene og jeg får sådan en dag i dag, hvor jeg skal skælde ud, vælge mellem hvem der har mest brug for trøst. Det er så uværdigt over for alle. #hvorerderenvoksen har udregnet de reelle normeringer for Hjørring kommune og de er skræmmende. 1:16,3 i børnehaver og 1:7,5 i vuggestuer. Det er jo absurd. Jeg har stadig gejst tilbage i mig og jeg har tænkt mig at råbe op. Jeg forlader ikke skuden og jeg håber forholdene snart bliver bedre. For ellers gør jeg det på et tidspunkt. Kære forældre! Hjælp os. Jeg sidder her fuldstændig drænet for energi efter en dag med umenneskeligt pres og skriver dette. Del, råb op og sæt jer grundigt ind i hvem der vil slås for vores børn, når i stemmer til KV21. Tak 🧡 #hvorerderenvoksen #BUPL #pædagog #minimumsnormeringenu

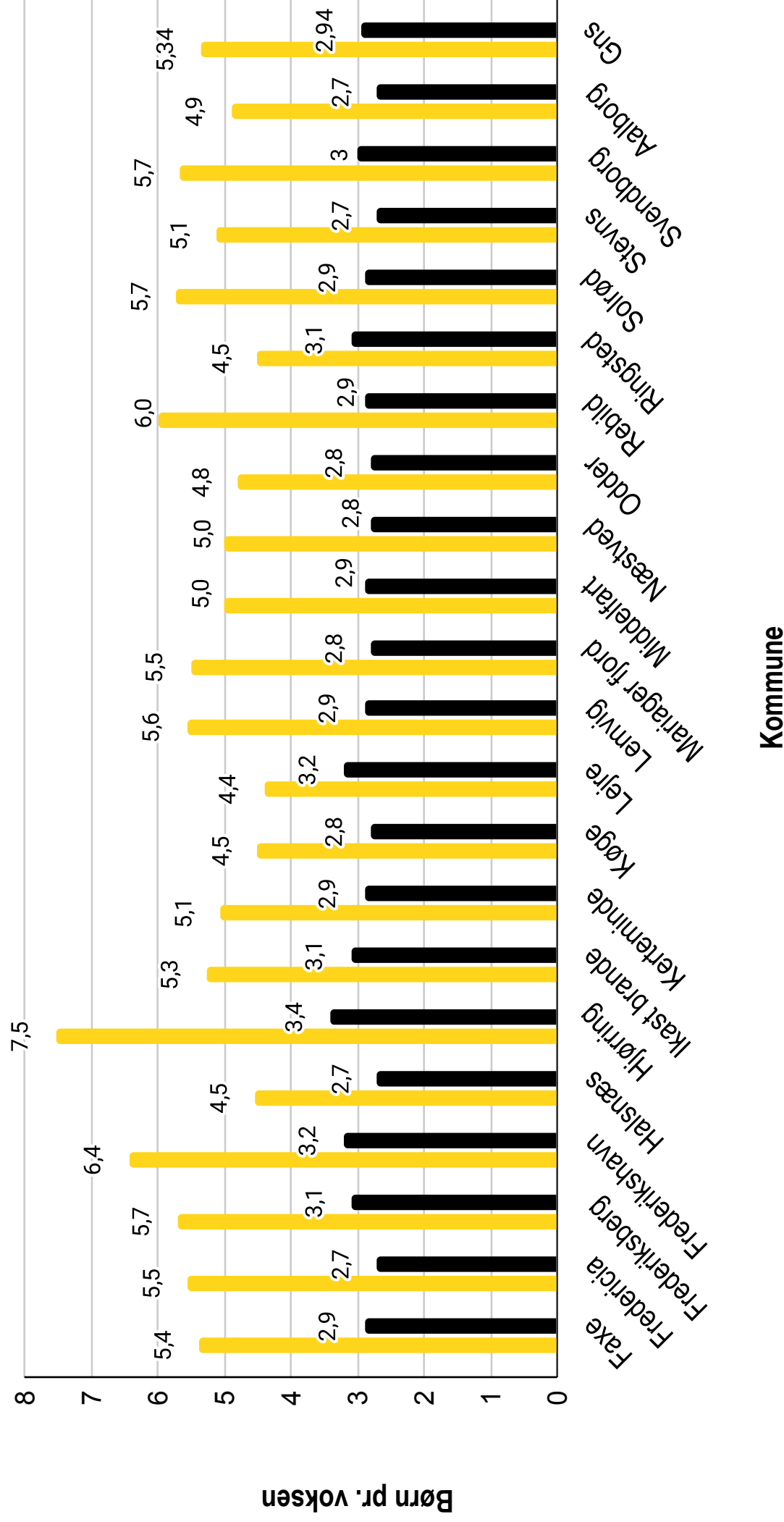

👍👎👏 243

92 Comments 228 Shares

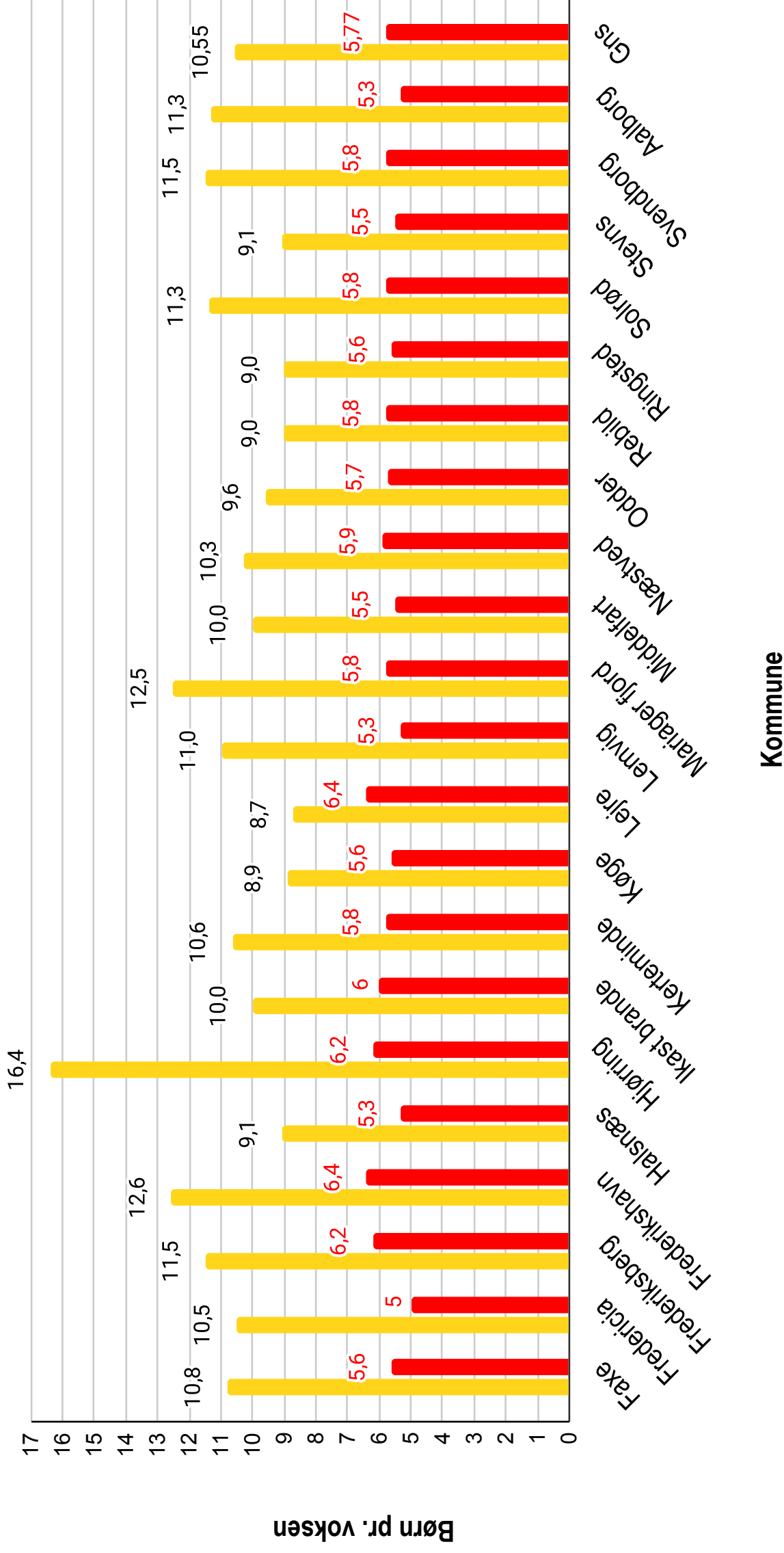
Vuggestue-normeringer: antal børn per pædagogisk personale

■ Omsættertabel (børnetid) ■ Danmarks Statistik 2020 tal eller kommunens egne beregninger

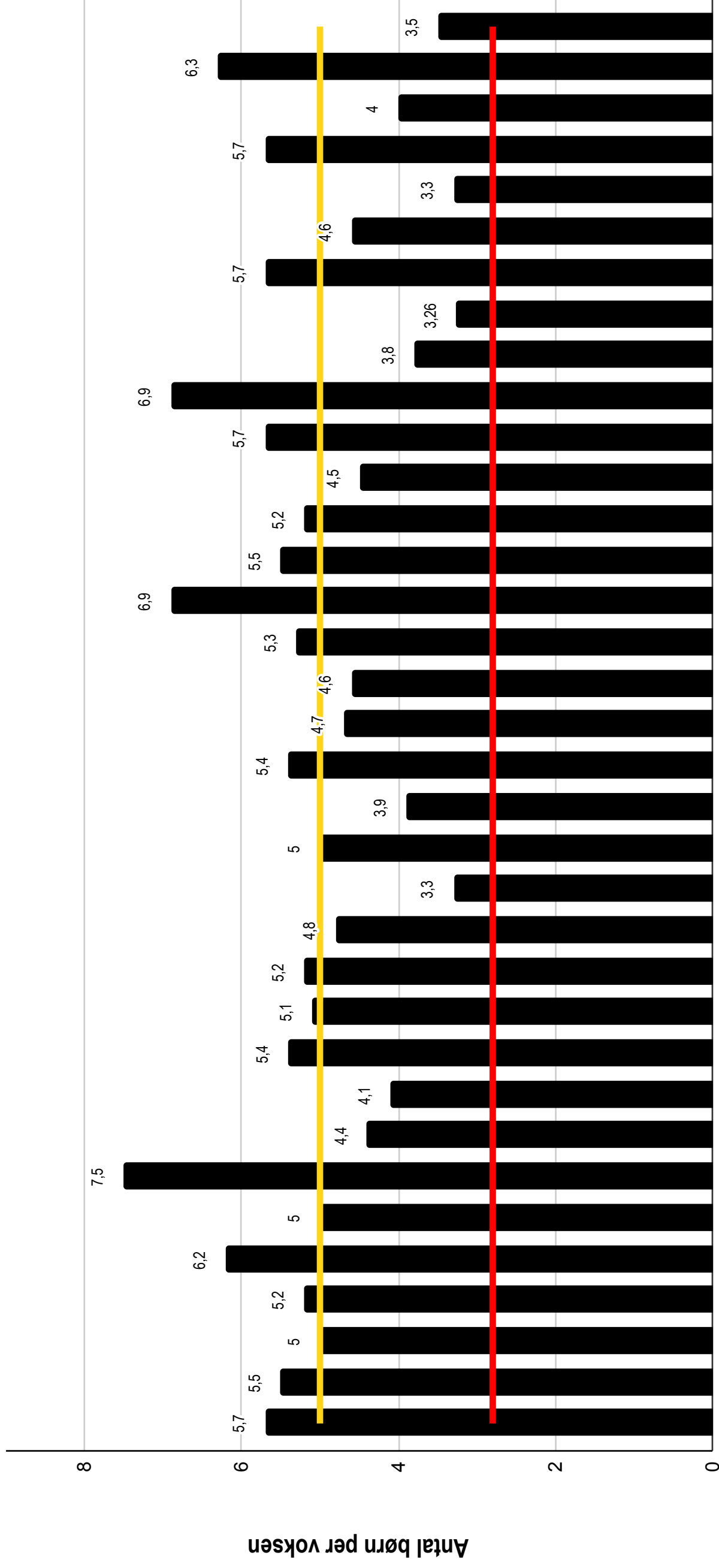
Børnehavn-normeringer: antal børn per pædagogisk personale

■ Omsættertabel (børnetid) ■ Danmarks Statistik 2020 tal eller kommunens egne beregninger

Variation vuggestue-normeringer i Næstved kommune

■ Reel normering pr. institution — Reel normering, kommunalt gennemsnit — Danmarks Statistik normeringstal, kommunalt gennemsnit 2020

Vuggestuer

Variation børnehavn-normeringer i Næstved kommune

- Reel normering pr. institution
- Reel normering, kommunalt gennemsnit
- Danmarks Statistik normeringstal, kommunalt gennemsnit 2020

